

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Петрова К. С.

студентка 1 курсу ОР магістр
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Керівник: Рябенко М. І.

к. пед. н., доцент кафедри педагогічної освіти та соціальної
реабілітації ФПСР

Актуальність дослідження визначається тим, що мотивація працівників впливає на розвиток закладу освіти, якість освітніх послуг, задоволення потреб студентів і загальну репутацію закладу. Ефективна система мотивації допоможе залучати талановиті кадри, забезпечувати їхній професійний розвиток, підвищувати продуктивність працівників та знизити текучість кадрів. Це посилить рівень конкурентоспроможності закладу вищої освіти у сфері надання освітніх послуг.

У своїх наукових дослідженнях відомі вчені, педагоги, соціологи, психологи, лінгвісти, філософи досліджують різні теоретичні та методологічні підходи до проблеми мотивації та стимулювання викладачів у вищій школі. Деякі з цих дослідників включають А. Алексика, О. Бандурку, Ф. Герцберга, Н. Гузія, М. Зайфферта, І. Зязюна, К. Кальницьку, Р. Кеттела, А. Колота, Я. Крушельницьку, О. Кузьменка, В. Лозову, А. Ломоносова, О. Лютка, Д. Мак-Клелланда, А. Маслоу, Р. Нирмайера, Ж. Нюттена, Дж. Олдхема, В. Олійника, Л. Притуляка, С. Сисоєву, О. Стрельченка, С. Толочка, Дж. Хекмана, Х. Хекхаузена, А. Шопенгауера та інших.

У відповідності до Закону України «Про вищу освіту» Учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти є:

наукові, науково-педагогічні та педагогічні працівники; здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти та інші [1]. Як зазначав І. П. Підласий «Мотиви – головні сили, що рухають дидактичний процес. Вони посідають перше місце серед факторів, що визначають його продуктивність». Згідно із сучасними дослідженнями, результати діяльності людини тільки на 20 % залежать від інтелекту, а на 70-80 % – від мотивації. Мотивація – це інтереси, потреби, прагнення, емоції, переконання, ідеали, установки, які спонукають учня до діяльності [4]. Мотивація – це сукупність внутрішніх і зовнішніх рушійних сил, які спонукають людину до діяльності, визначають поведінку, форми діяльності, надають цій діяльності спрямованості, орієнтованої на досягнення особистих цілей і цілей організації. Мотивація – це сукупність усіх мотивів, які справляють вплив на поведінку людини [3].

Успіх у роботі значною мірою залежить від мотивації – бажання довести свою компетентність і досягти високих результатів. Чим сильніше мотивація, чим більше факторів спонукає людину до професійної діяльності, тим більше зусиль вона вкладе. Мотивація викладачів є однією з ключових складових успішного розвитку вищого навчального закладу.

Мотивація може бути як зовнішньою, так і внутрішньою орієнтованою. Внутрішня мотивація допомагає досягненню поставленої кар'єрної мети та забезпечує задоволення результатами власної діяльності. Вона має охоплювати такі чинники як самоорганізованість, самоефективність, самореалізація у діяльності. Невід'ємною складовою внутрішньої мотивації є усвідомлення працівниками власної відповідальності за свою діяльність, уміння оцінювати свої можливості та шляхи їх розвитку. Спрямованість на саморозвиток забезпечує удосконалення

наукової, комунікаційної, викладацької та інших видів компетентностей. Але внутрішня мотивація не є самодостатньою для розвитку кар'єри науково-педагогічного працівника, а потребує підтримки заходів зовнішньої мотивації. На рівні управління закладом вищої освіти необхідним є створення системи мотивації персоналу, що забезпечить необхідне фінансове, організаційне та методичне підґрунтя [2].

Отже, забезпечення формування системи мотивації учасників освітнього процесу в управлінні закладом вищої освіти виявляється складним завданням, яке вимагає від всіх учасників означеного процесу глибоких знань у галузі управління персоналом та особливостей функціонування вищих навчальних закладів. Важливо забезпечити комплексне врахування як внутрішніх, так і зовнішніх чинників мотивації.

Література

1. Про вищу освіту : Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 03.04.2024).
2. Козинець А. Функціональні особливості управління мотивацією працівників закладів вищої освіти. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/02/vknu-es-2022-n2t2304_28.pdf
3. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. Київ: КНЕУ, 1998. 39 с.
4. Мотивація як фактор успіху навчальної діяльності / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад. : Грущенко С. І. ; вступ.ст. та бібліограф. ред. Неудачинової Т. І.; відп. ред. Коробкіна О. Г. Харків : ХНПУ, 2019. 40 с